

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК, АНАЛІЗ І АУДИТ

08.00.09 / В. Ф. Мервенецька ; Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України. – К., 2011. – 22 с.

4. Вакуленко В. Л. Облік виробництва продукції рослинництва з використанням інноваційних технологій: управлінський аспект: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: 08.00.09 / В. Л. Вакуленко; КМ України, Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України. – К., 2012. – 21 с.

5. Полянська О. А. Управлінський облік товарних запасів, витрат, доходів і фінансових результатів операційної діяльності підприємств гуртової торгівлі: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: 08.00.09 / О. А. Полянська. – К., 2010. – 25 с.

6. Keith Ward. Strategic Management Accounting / Keit Ward. – Boston: Butterworth-Heinemann in Oxford, 1992. – 307 p.

References:

1. Semchuk, I.V. (2010). *Consolidated Financial Statements of the Group of Companies: Organizational and Methodic Concepts of Preparation and Control*. Abstract to PhD dissertation, Accounting, Analysis and Audit. Zhytomyr State Technological University, Zhytomyr, 23 p. (in Ukr.).

2. Bezverkhnia, Ju.V. (2012). Internal reporting in the system of management accounting. *Naukovyi visnyk Tavriyskoho derzhavnoho agrotekhnologichnoho universytetu [Scientific Bulletin of Taurida state agrotechnical University]*, vol. 1, pp. 48–54 (in Ukr.).

3. Mervenetska, V.F. (2011). *Accounting in the system of the informative providing of management activity of agricultural enterprises*. Abstract to PhD dissertation, Accounting, Analysis and Audit. National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine, Kyiv, 22 p. (in Ukr.).

4. Vakulenko, V.L. (2012). *Accounting of crop production with use of innovative technologies: administrative aspect*. Abstract to PhD dissertation, Accounting, Analysis and Audit. National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine, Kyiv, 21 p. (in Ukr.).

5. Polanska, O.A. (2010). *Managerial accounting of commodity stocks, expenses, incomes and financial results of operational activity of the enterprises of wholesale trade*. Abstract to PhD dissertation, Accounting, Analysis and Audit. National Trade and Economics University of Kyiv, Kyiv, 25 p. (in Ukr.).

6. Keith, Ward (1992). *Strategic Management Accounting*. Butterworth-Heinemann in Oxford, Boston, 307 p.

УДК 657.422.7 : 657.633

А.А. Михалків, к.е.н.,

Чернівецький національний університет ім. Ю. Федьковича,
м. Чернівці

ДОКУМЕНТАЛЬНЕ ОФОРМЛЕННЯ РУХУ ТАРИ ЯК ПЕРЕДУМОВА ЗБЕРЕЖЕННЯ МАЙНА ВЛАСНИКА

Анотація

Досліджуються умови, порядок та особливості документального оформлення господарських операцій з тарою як передумови формування інформаційної бази системи управління для забезпечення збереження та ефективного використання тари в процесі господарювання. Зазначається, що відсутність єдиного, затвердженого на законодавчому рівні переліку типових форм первинних документів для оформлення операцій з тарою зумовлює необхідність їх розробки для належного облікового відображення відповідних господарських операцій з урахуванням їхньої специфіки.

У зв'язку з цим удосконалено систему документального забезпечення господарських операцій з тарою в частині розробки пакету форм бухгалтерської документації за стадіями життєвого циклу тари. Їх застосування в господарській діяльності дозволило підвищити якість бухгалтерської інформації про тару для прийняття альтернативних управлінських рішень.

Ключові слова: первинна документація, стадії життєвого циклу тари, система документального забезпечення.

А.А. Мышалкив, к.э.н.,

Черновицкий национальный университет им. Ю. Федьковича, г. Черновцы

**ДОКУМЕНТАЛЬНОЕ ОФОРМЛЕНИЕ ДВИЖЕНИЯ ТАРЫ
КАК ПРЕДПОСЫЛКА СОХРАНЕНИЯ ИМУЩЕСТВА СОБСТВЕННИКА**

Аннотация

Исследуются условия, порядок и особенности документального оформления хозяйственных операций с тарой как предпосылки формирования информационной базы системы управления для обеспечения сохранности и эффективного использования тары в процессе хозяйствования. Отмечается, что отсутствие единого, утвержденного на законодательном уровне перечня типовых форм первичных документов для оформления операций с тарой обуславливает необходимость их разработки для надлежащего учетного отражения соответствующих хозяйственных операций с учетом их специфики.

В связи с этим усовершенствована система документального обеспечения хозяйственных операций с тарой в части разработки пакета форм бухгалтерской документации по стадиям жизненного цикла тары. Их применение в хозяйственной деятельности позволило повысить качество бухгалтерской информации о таре для принятия альтернативных управленческих решений.

Ключевые слова: первичная документация, стадии жизненного цикла тары, система документального обеспечения.

Alla A. Myhalkiv, Candidate of Economics,

Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University, Chernivtsi

**DOCUMENTATARY REGISTRATION OF CONTAINERS TRAFFIC AS
BACKGROUND OF PRESERVATION OF OWNER PROPERTY**

Annotation

The conditions, the order and peculiarities of the documentary registration of economic operations with the packing as prerequisites for the formation of the information base management system to ensure the safety and efficient use of containers in the process of management are investigated. It is noted that the absence of a single, approved at the legislative level, a list of model forms of primary documents for execution of operations with containers, the necessity of their development for proper accounting reflect the relevant transactions taking into account their specificity is determined.

In this regard, the system of documentary maintenance of economic operations of the packaging of the development of a package of forms of accounting documentation according to the stages in the life-cycle of packaging is improved. Their use in economic activities allowed increasing the quality of the accounting information about the containers for the adoption of alternative management decisions.

Keywords: primary documentation, stage of the life cycle of packaging, system of the documentary providing.

Постановка проблеми. Відсутність єдиного, затвердженого на законодавчому рівні переліку типових форм первинних документів для оформлення операцій з тарою зумовлює необхідність їх розробки для належного облікового відображення відповідних господарських операцій з урахуванням їх специфіки. Посилює проблематичність питань документального оформлення операцій з тарою також: використання на практиці документів, якими оформляється рух товарів, що впливає на достовірність та дохідливість інформації для користувачів; не врахування специфіки видів тари та стадії її життєвого циклу при документуванні операцій з нею.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемні питання, пов'язані з документальним оформленням руху тари піднімалися в працях вітчизняних вчених: П. Вашкова, Н. Дробишевського, М. Молдованової, К. Фетісова та зарубіжних вчених: І. Ільїна, О. Качкової, І. Ламікіна, В. Лемеш, М. П'ятова, С. Стукова та інших.

Мета даної статті – визначити умови, порядок та особливості документального оформлення господарських операцій з тарою як передумови формування інформаційної бази системи управління для забезпечення збереження та ефективного використання тари в процесі господарювання.

Виклад основного матеріалу дослідження. Кожне підприємство, яке займається певною господарською діяльністю, здійснює низку господарських операцій, які мають бути відображені в бухгалтерському обліку. Для того, щоб таке відображення було можливе, необхідна наявність первинного документу, який підтверджує факт здійснення господарської операції.

На законодавчому рівні питання документального оформлення господарських операцій регулюється п.1 ст.9 Закону України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні" [1] (далі Закон № 996), Положенням про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку, затвердженим наказом Міністерства фінансів України від 24 травня 1995 року № 88 [2].

У ході дослідження здійснено аналіз нормативно-правових актів, які регулюють питання документального оформлення операцій з тарою.

Виділені положення законодавчих документів визначають:

- загальні питання складання, заповнення первинних документів, розробки графіку документообігу та контролю за його дотриманням;
- документування результатів за операціями з тарою на підприємствах і в організаціях торгівлі та громадського харчування;
- приймання тари від постачальників за кількістю та якістю, відпуск, повернення і внутрішнє переміщення тари, повернення постачальникам;
- порядок ведення первинного обліку відходів та пакувальних матеріалів і тари за типовою формою № 1-ВТ "Облік відходів та пакувальних матеріалів і тари", яку заповнюють підприємства, установи, організації усіх форм власності, видів економічної діяльності та організаційно-правових форм господарювання, у процесі діяльності яких утворюються відходи, у тому числі відходи пакувальних матеріалів і тари;
- необхідність дотримання суб'єктами господарювання строків повернення тари.

Значення бухгалтерських документів операцій з тарою полягає в тому, що вони є:

- основою для підтвердження реалізації факту господарського життя пов'язаного з придбанням товару в тарі чи тари безпосередньо;
- джерелом інформації при здійсненні контролю, оскільки без підписів осіб, на яких покладені контрольні функції, документ недійсний;
- доказом при судовому регулюванні спорів, пов'язаних з порушенням умов постачання товарів в тарі, а також при документальних перевірках.

Прийняття від постачальників нової тари, від покупців – поверненої не заставної й заставної тари, від майстерень свого підприємства – виготовленої або відремонтованої, відпуск тари на сторону і у виробництво для пакування продукції, а також переміщення тари всередині підприємства повинні оформлятися відповідними документами.

На підприємства оборотна тара надходить від постачальників разом з товарами. Тому операції із надходження і вибуття тари оформляються в порядку, прийнятому для оформлення товарів.

Матеріально відповідальні особи ведуть облік тари в натурально-вартісному вираженні. Якщо рух тари відображають безпосередньо в товарному звіті (за найменуванням, кількістю, ціною і сумою), то товарну книгу або картку аналітичного обліку тари не ведуть [3, с. 449].

Постачальники і покупці оформляють надходження тари тими самими документами, що й надходження товарів. Контроль за тарою забезпечується дотриманням правил її приймання, документальним оформленням і точним обліком операцій, пов'язаних з оприбуткуванням тари, та розрахунків за нею [3, с. 449].

Оприбуткування тари, не оціненої за документом постачальника, здійснюють на підставі складеного комісією акта про оприбуткування тари, не зазначеної в рахунку постачальника, за цінами можливої реалізації [3, с. 449-450].

Контроль за надходженням тари підприємство-покупець починає з реєстрації і ретельної перевірки супровідних документів. Тара, що надійшла на підприємство з товаром або порожня, приймається матеріально відповідальними особи й оприбутковується в тому ж порядку, що і ТМЦ. При цьому необхідно ретельно перевіряти відповідність фактичної кількості тари кількості, вказаній в рахунках, товарно-транспортних накладних і в інших супровідних документах; відповідність якості тари технічним умовам і стандартам або категоріям.

Поворотну багатооборотну тару повертають постачальникам або тароремонтним підприємствам в терміни й обсягах згідно з угодою. На відвантажену тару автомобільним або залізничним транспортом виписують відповідно витратну товарну (товарно-транспортну накладну) в 4 примірниках. У витратних документах обов'язково вказуються найменування

тари, характеристику її якісного стану, кількість, масу, облікові ціни і вартість. Тароотримувач приймає тару з урахуванням її якісного стану за цінами приймання і виписує приймальний акт або прибуткову товарну (товарно-транспортну) накладну [4, с. 152].

Надходження іншої тари (бочок, мішків, ящиків) відображають в накладній - вимозі після проведення підсумків за продуктами. Пусту тару завідувач виробництвом здає на склад, а потім завскладу – відповідним організаціям (постачальникам). Повернення тари із виробництва на склад оформляють накладною, в якій вказують її найменування, кількість, ціну і загальну вартість [5, с. 90].

У випадку, якщо тара відокремлювана від товару (ящики, контейнери тощо), то у товарно-транспортній накладній (ТТН) разом із відомостями про товар записують і дані щодо такої тари. А якщо зворотна тара надходить разом з упакованими в ній товарами і в такому вигляді її продають (наприклад, пляшки з напоями), то до ТТН (або накладної) потраплять лише найменування товарів і відомості про них, а окрему інформацію за тарою в них не фіксують. Те, що вона зворотна і, наприклад, заставна, зазначають у договорі [6].

Повернення порожньої тари постачальникам або передача тарозбираючим підприємствам оформляється в товарно-транспортній накладній і вказівкою в ній номера сертифікату, за яким здійснюється повернення, та іншими витратними документами залежно від умов доставки і встановленого порядку розрахунків між тароздавачами і тароотримувачами [7, с. 11].

На розбиту тару (крім мішків, отриманих від постачальників), що стала непридатною, складається акт (типова форма № 10) у двох екземплярах: перший екземпляр передається керівникові для затверджень, другий екземпляр залишається у матеріально відповідальній особі.

Якщо постачальник домовився з покупцем про те, що неповернена тара вважається проданою, то в договорі купівлі-продажу або поставки (у розділі, в якому наведені умови передачі та повернення тари) потрібно вказати:

- дату, на яку тара вважається проданою у разі її неповернення;
- характеристику тари та її вартість, за якою вона буде продана покупцеві;
- строк сплати покупцем вартості придбаної тари [8, с. 43].

За таких умов на дату, коли тара вважатиметься проданою: зміниться статус тари (з поворотної тари вона перетвориться на товар) і право власності на неї перейде до покупця; постачальник і покупець зможуть відобразити в обліку продаж (придбання) тари без оформлення додаткових документів, пов'язаних з узгодженням продажної ціни і строків оплати тари [6].

Згідно з п. 8 Правил застосування обороту і повернення засобів упаковки багаторазового використання, затверджених наказом Міністерства державних ресурсів України від 16.06.92 р. № 15 (змінами і доповненнями), при відвантаженні продукції і товарів в засобах упаковки багаторазового використання (окрім дерев'яної, картонної тари і паперових мішків) поставачальник зобов'язаний виписати сертифікат на їх повернення.

У сертифікаті вказується найменування тари, її кількість (відвантаженої і що підлягає поверненню), термін повернення (для поворотної тари), ціна за одиницю і сума (без ПДВ). У зазначених документах слід вказати обґрунтування ціни на тару (п. 3 Інструкції № 93). Обґрунтуванням може бути номер і дата наказу(розпорядження), що встановлює відпускну ціну на тару [9, с. 29].

Отже, на підставі вище наведеної інформації автором систематизовано та згруповано види первинних документів та наведено перелік документів для оформлення операцій з тарою, що забезпечить оперативність дій бухгалтерської служби під час документального оформлення господарських операцій (табл. 1).

Таблиця 1

Групи первинних документів для оформлення операцій з тарою*

№ з/п	Групи первинних документів	Перелік документів
1	2	3
1	Супровідні документи при оприбуткуванні тари разом з товарами	Товарно-транспортні і товарні накладні, специфікації, сертифікати, рахунок-фактура, накладна, прибутковий ордер
2	Документи для оприбуткування тари як самостійної категорії	Типова форма № 2, акт експертизи, типова форма №10
3	Технічна	Технічний паспорт, сертифікат відповідності
4	Складська	Акт приймання товару, довідка про втрати від здавання
5	Документи на утилізацію тари	Договір на утилізацію тари
6	Форми первинної облікової документації, самостійно розроблені організацією	Відомість надходження заставної тари; Накладна на оприбуткування тари самостійного виготовлення; Відомість отримання тари, що знаходиться на відповідальному зберіганні; Відомість повернення заставної тари; Акт утилізації спожитої тари; Акт утилізації тари з-під пестицидів; Картка обліку тари, що використовується для зберігання продукції; Відомість сплати застави за отриману тару

*Примітка: власна розробка автора

Виділені в таблиці 1 групи первинної документації формують чітке уявлення про структуру документування операцій з тарою на підприємстві.

Варто зазначити, що перелік наведених документів не є вичерпним, тому суб'єкти господарювання можуть самостійно розробляти форми внутрішньої первинної документації для покращення організації ведення обліку на підприємстві.

Варто зазначити, що важливим напрямом удосконалення процесу документування господарських операцій з тарою є:

- розробка первинних документів залежно від виділених стадій її життєвого циклу, задля формування достовірної та повної інформації про її фактичний стан для цілей управління;
- скорочення витрат на часу на формування первинних документів, з метою економії часу облікового персоналу;
- розробка первинних документів для кожного виду тари, що підвищить аналітичність облікової інформації.

Таким чином, вимоги, що висуваються до первинних документів, мають забезпечити формування інформації для цілей управління.

Документуванню операцій з тарою потрібно приділяти особливу увагу, оскільки вони мають низку особливостей, які відрізняють їх від документального оформлення інших господарських операцій, що здійснюються на підприємстві.

Особливостями документального оформлення операцій з тарою визначено:

- відсутність специфічних форм первинних документів саме для документування операцій з тарою;
- документування операцій з тарою здійснюється з використанням документального оформлення операції з товарами, що впливає на достовірність та зрозумілість інформації про отриману тару для користувачів;
- специфіка документування операцій з тарою залежить від виду тари (інвентарна тари чи тарні матеріали).

Отже, можна зробити висновок, що на законодавчому рівні визначено низку документів, якими оформлюється здійснення операцій з тарою. Водночас управлінським персоналом суб'єкта господарювання можуть самостійно розроблятися форми первинних документів щодо операцій з тарою з метою удосконалення облікового відображення даних операцій та формування необхідної інформації для управлінського персоналу.

При дослідженні типових форм первинних документів з обліку операцій з тарою нами встановлено, що вони не відповідають потребам відображення операцій з тарою відповідно до запропонованих стадій її життєвого циклу на рахунках бухгалтерського обліку.

Інформації, яка формується в системі бухгалтерського обліку з використанням типових форм для відображення операцій з тарою, недостатньо для ефективного управління активами підприємства, оскільки вона не враховує стадій життєвого циклу тари та не є структурованою. У зв'язку з цим та на підставі врахування вказаних особливостей, а також для удосконалення документального забезпечення облікових записів та

підвищення аналітичності облікової інформації запропоновано пакет документів залежно від стадій життєвого циклу тари:

– на стадії надходження – Відомість надходження заставної тари; Накладна на оприбуткування тари самостійного виготовлення; Відомість отримання тари, що знаходиться на відповідальному зберіганні;

– на стадії використання в господарській діяльності – Картка обліку тари, що використовується для зберігання продукції; Відомість сплати застави за отриману тару;

– на стадії вибуття – Відомість повернення заставної тари; Акт утилізації спожитої тари; Акт утилізації тари з-під пестицидів.

Запропоновані форми первинних документів є уніфікованими та забезпечують відображення усієї інформації про фактичний стан надходження, використання та вибуття тари в господарській діяльності, що забезпечить управлінський персонал необхідною інформацією для адекватного управління активами підприємства. Характеристику запропонованих форм первинних документів щодо операцій з тарою наведено у табл. 2.

Таблиця 2

**Характеристика запропонованих форм первинних документів
щодо операцій з тарою***

№ з/п	Назва первинного документу	Характеристика	Ефект від застосування
1	2	3	4
1	Відомість надходження заставної тари	Містить інформацію щодо найменування і кількості отриманої заставної тари, суму застави, сплаченої за неї, дату повернення тари та отримання застави, а також розрахунок штрафних санкцій за несвоєчасне її повернення	Контроль за станом повноти отриманої заставної тари
2	Накладна на оприбуткування тари самостійного виготовлення	Містить інформацію щодо кількості та вартості виготовленої на підприємстві тари та є підставою для її відображення в бухгалтерському обліку	Забезпечить отримання необхідної інформації про обсяги виробництва тари власними силами для ефективного управління активами підприємства
3	Відомість отримання тари, що знаходиться на відповідальному зберіганні	Містить інформацію щодо найменування і кількості отриманої тари на відповідальне зберігання в розрізі отриманих постачальників	Контроль обсягів отримання тари на відповідальне зберігання та контроль за станом своєчасного її повернення
4	Картка обліку тари, що використовується для зберігання продукції	Відображає стан наявності тари, що використовується для зберігання продукції	Контроль за станом збереження тари, що використовується для зберігання продукції

1	2	3	4
5	Відомість сплати застави за отриману тару	Містить інформацію про стан сплати застави за отриману тару в розрізі постачальників	Контроль за процесом сплати застави за отриману тару для усунення виникнення конфліктних питань із постачальниками продукції
6	Відомість повернення заставної тари	Містить інформацію про стан повернення тари в розрізі постачальників	Контроль за станом повернення тари постачальнику у встановлені строки, попередження нарахування податкового зобов'язання у випадку її не повернення протягом 12 календарних місяців
7	Акт утилізації спожитої тари	Засвідчує факт утилізації тари в розрізі її видів та установ відповідальних за таку утилізацію	Контроль за повнотою та своєчасністю утилізації спожитої тари
8	Акт утилізації тари з-під пестицидів	Засвідчує факт утилізації тари з-під пестицидів в розрізі її видів та установ відповідальних за утилізацію	Перевірка факту обов'язкової утилізації тари

*Джерело: власна розробка автора

Отже, використання цих форм первинних документів відповідно до запропонованих стадій життєвого циклу тари дозволить налагодити системний підхід до облікового відображення даних операцій та посилити превентивну функцію бухгалтерського обліку з метою попередження розкрадань, неефективного використання та псування тари за місцями її зберігання.

Запропоновані форми первинних документів призначені для відображення операцій з тарою, що виступає інформаційним забезпеченням прийняття управлінських рішень щодо забезпечення належного її збереження, ефективного використання та утилізації в разі необхідності.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Нами у даній статті удосконалено систему документального забезпечення господарських операцій з тарою в частині розробки пакету форм бухгалтерської документації за стадіями життєвого циклу тари: на етапі надходження (Відомість надходження заставної тари; Накладна на оприбуткування тари самостійного виготовлення; Відомість отримання тари, що знаходиться на відповідальному зберіганні); на етапі використання в господарській діяльності (Картка обліку тари, що використовується для зберігання продукції; Відомість сплати застави за отриману тару); на етапі вибуття (Відомість повернення заставної тари; Акт утилізації спожитої тари; Акт утилізації тари з-під пестицидів). Їх застосування в господарській діяльності дозволило підвищити якість бухгалтерської інформації про тару для прийняття альтернативних управлінських рішень.

У ході дослідження встановлено, що питання документального оформлення тари в науковій літературі не є широко досліджуваними. Однак, в умовах зростання обсягів товарообороту товарів в тарі науковцям слід приділити значну увагу питанням документального оформлення тари для забезпечення їх практичного вирішення. Зростання ролі зворотної тари в сучасних умовах господарювання дає підстави стверджувати про існування перспектив подальших наукових досліджень.

Список використаних джерел:

1. Про вилучення з обігу, переробку, утилізацію, знищення або подальше використання неякісної та небезпечної продукції : Закон України від 15.05.2003 № 30. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ecopravo.org.ua/2011/07/01/zakon-ukrani-pro-viluchennja-z-obgu-pererobku-utilizatsju-znischennja-abo-podalshe-vikoristannja-nejaksno-ta-nebezpechno-produkts>.
2. Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку, затв. наказом Міністерства фінансів України від 24 травня 1995 р. № 88 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0168-95>.
3. Чебанова Н.В. Бухгалтерський фінансовий облік : навч. посібник / Н. В. Чебанова, Ю. А. Василенко. – К.: Видавничий центр "Академія", 2011. – 672 с.
4. Бухгалтерский учет в торговле и общественном питании: Учебно-практическое пособие / Под редакцией Л. И. Кравченка. – Мн.: ФУ Аин-форм, 2011. – 648 с.
5. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 1 "Подання фінансових звітів" [Електронний ресурс] / Міністерство фінансів України. – Режим доступу : http://www.minfin.gov.ua/document/92418/МСБО_1.pdf.
6. Скорогодська К. Ю. Особливості обліку зворотної тари [Електронний ресурс] / К. Ю. Скорогодська // Матеріали Всеукраїнської студентської інтернет-конференції «Розвиток теорії і методики обліку, аналізу та аудиту», 21–22 травня 2009 року. – Режим доступу: <http://conf-cv.at.ua/forum/19-76-1>.
7. Онищенко Т. Операції з тарою / Т. Онищенко. – Х.: Фактор, 2012. – 122 с.
8. Голоцван Л. Чи поворотна поворотна тара / Л. Голоцван // Дистрибуція і логістика. – 2010. – № 10. – С. 40–43.
9. Лисиця Т. Тара: класифікація і правила обліку / Т. Лисиця // Баланс. – 2011. – №94 (1132). – С. 26–31.

References:

1. *On an exception, processing, utilization, elimination or subsequent use of off-grade and dangerous products.* Law of Ukraine from 15.05.2003 № 30. Available at: <http://ecopravo.org.ua/2011/07/01/zakon-ukrani-pro-viluchennja-z-obgu-pererobku-utilizatsju-znischennja-abo-podalshe-vikoristannja-nejaksno-ta-nebezpechno-produkts> (in Ukr.).
2. Ministry of finance of Ukraine (1995). *Position is about the documentary providing of records in a record-keeping*, by the ratified order of from Mays, 24 in 1995 № 88. Available at: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0168-95> (in Ukr.).
3. Chebanova, N.V., Vasilenko, Y.A. (2011). *Bukhhalters'kyu finansovyy oblik* [Financial record-keeping]. Publishing center "Academy", Kyiv, 672 p. (in Ukr.).
4. In Kravchenko, L.I. (Ed.). (2011). *Bukhhalterskyu uchet v torhovle y obshchestvennom pytanyu* [Accounting in trade and public food consumption]. UGH Ain-forms, Minsk, 648 p. (in Russ.).
5. Ministry of Finance of Ukraine. *International accounting standard 1 "Presentation of financial statements.* Available at: http://www.minfin.gov.ua/document/92418/МСБО_1.pdf. (in Ukr.).
6. Skorogodska, K.Y. (2009). *Rozvytok teorii i metodyky obliku, analizu ta audytu* [Development of theory and method of account, analysis and audit]. Materials of the Allukrainian student internetconference (on Mays, 21-22). Available at: <http://conf-cv.at.ua/forum/19-76-1> (in Ukr.).
7. Onishchenko, T. (2012). *Operatsiyi z taroyu* [Operation with containers]. Factor, Kharkiv, 122 p. (in Ukr.).
8. Halozan, L. (2010). Or returnable packaging return. *Dystrybutsiya i lohistyka* [Distribution and logistics], no. 10, pp. 40–43 (in Ukr.).
9. Lisitsa, T. (2011). Packagings: classification and accounting rules. *Balans* [Balance], no. 94 (1132), pp. 26–31 (in Ukr.).